

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.2.15.2016.GK

Warszawa, 21 listopada 2016 r.

**Pani
Grażyna Witkowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Nadarzynie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 7-10 listopada 2016 r. kontrolę problemową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nadarzynie.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie sposobu organizacji i realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na podstawie Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 r., poz. 821), a w szczególności:

- organizacji zadania na terenie gminy,
- przyznawania świadczeń,
- wydatkowania i rozliczania środków przekazanych na dożywianie, dowóz, i oraz ich prawidłowe wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem.

Kontrola obejmowała realizację zadania w okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 10 listopada 2016 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W wyniku kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej został utworzony na podstawie uchwały Nr XII/60/90 Gminnej Rady Narodowej w Nadarzynie z dnia 27 kwietnia 1990 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie Ośrodka Pomocy Społecznej, zmienionej uchwałą Nr XXX/275/2001 Rady Gminy Nadarzyn z dnia 7 lutego 2001 r.

W kontrolowanym okresie Ośrodek funkcjonował w oparciu o statut przyjęty uchwałą Nr XLVIII/430/2010 Rady Gminy Nadarzyn z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie, zmienionej uchwałami Rady Gminy Nadarzyn Nr XLVI/465/2014 z dnia 30 lipca 2014 r., Nr XVII.214.2016 z dnia 23 marca 2016 r. oraz Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie wprowadzony zarządzeniami:

- Nr 5/2010 Kierownika GOPS w Nadarzynie z dnia 14 lipca 2010 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie, zmienionego zarządzeniem Nr 0030.7.2014 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie z dnia 5 września 2014 r.;
- Nr 0030.7.2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie z dnia 4 maja 2015 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie, zmienionego zarządzeniem Nr 0030.4.2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie z dnia 30 marca 2016 r.

W kontrolowanym okresie w Ośrodku zatrudnionych było 6 pracowników socjalnych, z tego 1 przebywający na urlopie macierzyńskim i jeden zatrudniony na zastępstwo. Dodatkowo jeden z pozostałych pracowników socjalnych jest zatrudniony na 0,5 etatu. Podczas kontroli oświadczyła Pani, że pracą socjalną w terenie zajmuje się 4 pracowników socjalnych. Liczba mieszkańców Gminy Nadarzyn na dzień 31.10.2016 r. wynosiła 12 576 osób. W związku z powyższym na jednego pracownika socjalnego przypadało ok. 3144 mieszkańców i ok. 48 środowisk objętych pracą socjalną w 2015 r., a w 2016 r. – 38 środowisk, co jest zgodne z przepisem art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej. Pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje zgodne z art. 116 ust. 1 i 1a ww. ustawy.

Posiada Pani upoważnienie Wójta Gminy Nadarzyn z dnia 4 maja 2004 r. do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy Nr 077/29/2014 Wójta Gminy Nadarzyn z dnia 2 czerwca 2014 r. posiada także Pani Grażyna Wojda – specjalista pracy socjalnej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nadarzynie prowadzi czynności kancelaryjne na podstawie instrukcji kancelaryjnej przyjętej Zarządzeniem nr 6/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie z dnia 5.10.2011 r. w sprawie ustalenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nadarzynie.

W związku z programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na terenie Gminy podjęto:

- Uchwałę Nr XLIII/431/2014 Rady Gminy Nadarzyn z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do przyznania nieodpłatnie pomocy oraz zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

W ww. uchwale powołując się na art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej podwyższono do 150% kryterium dochodowe dla celów przyznawania pomocy pieniężnej na zakup posiłku lub żywności dla osób i rodzin. W § 2 zawarty jest zapis, że odstępuje się od żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych albo świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób i rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

- Uchwałę Nr GOPS.XLI.0007.306.2014 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 w formie pieniężnej.

Uchwałą powołując się na art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, podwyższono do 150% kryterium dochodowego dla celów przyznawania pomocy pieniężnej na zakup posiłku.

- Uchwałę Nr XLI/408/2014 Rady Gminy Nadarzyn z dnia 5 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia w Gminie Nadarzyn wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;
- Uchwałę Nr XLII/415/2014 Rady Gminy Nadarzyn z dnia 26 marca 2014 r. w sprawie zmiany Uchwały XLI/408/2014 Rady Gminy Nadarzyn z dnia 5 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia w Gminie Nadarzyn wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Na podstawie ww. uchwały Nr XLI/408/2014 i jej zmiany Nr XLII/415/2014 ośrodek może prowadzić dożywianie w formie posiłku bez wydania decyzji administracyjnej. Uchwały nie zostały przesłane do Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w związku z tym umowa i aneksy nie zawierają stosownego zapisu

upoważniającego do opłacania tej formy dożywiania ze środków finansowych z dotacji celowej przekazanej przez wojewodę.

Umową Nr WPS.I.946.1.183.2015 zawartą w dniu 20 lutego 2015 roku przyznano dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 60 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Pomoc dla odbiorców mogła być przyznana w formie posiłku, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

W § 2 umowy ustalono, że Gmina będzie wydatkowała na realizację Programu środki własne w kwocie nie mniejszej niż 40% kosztu realizacji zadania ogółem.

Aneksiem z dnia 16 lipca 2015 roku do Umowy, zmieniono § 2 ust. 5 ww. Umowy dotyczący rachunku bankowego, na który należy dokonać zwrotu niewykorzystanej dotacji.

W *Sprawozdaniu z realizacji Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-XII 2015 roku*, Gmina Nadarzyn przedstawiła koszt Programu ogółem w wysokości 120 639 zł, z czego kwota 60 639 zł to środki własne gminy. Pomocą objęto 221 osób; w formie bezdecyzyjnej – 8 osób. Zgodnie z danymi zawartymi w ww. sprawozdaniu na terenie Gminy Nadarzyn funkcjonowało 12 placówek oświatowych prowadzące dożywianie z tego: 6 szkół, 5 przedszkoli oraz 1 żłobek.

Umową nr WPS.I.946.1.183.2016 zawartą w dniu 8 marca 2016 roku przyznano dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 50 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Pomoc dla odbiorców może być przyznana w formie posiłku, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

W § 2 umowy ustalono, że Gmina będzie wydatkowała na realizację Programu środki własne w kwocie nie mniejszej niż 40% kosztu realizacji zadania ogółem.

Aneksiem z dnia 22 czerwca 2016 roku do Umowy, zwiększono Gminie przyznaną dotację celową do kwoty 55 000 zł, jako wsparcie na realizację Programu.

W *Sprawozdaniu z realizacji Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-IX 2016 roku*, Gmina Nadarzyn przedstawiła koszt Programu ogółem w wysokości 58 648 zł, z czego kwota 27 197 zł to środki własne gminy. Pomocą objęto 121 osób,

w formie bezdecyzyjnej – 3 osoby. Zgodnie z danymi zawartymi w ww. sprawozdaniu na terenie Gminy Nadarzyn funkcjonowało 11 placówek oświatowych prowadzące dożywianie z tego: 6 szkół, 4 przedszkola oraz 1 żłobek.

W okresie od 07.01.2014 do 27.06.2015 Wójt Gminy Nadarzyn w ramach zamówień publicznych zorganizował przetarg, w którym wyłonił firmę gastronomiczną, która przygotowywała, dostarczała i wydawała obiady w szkołach z teren gminy Nadarzyn. Na tą okoliczność zawarta była umowa między Gminą Nadarzyn a firmą gastronomiczną *BAR POD LIPĄ*. Następnie w lipcu 2015 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nadarzynie był organizatorem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na przygotowywanie dostarczanie i wydawanie obiadów dla dzieci i uczniów ze szkół podstawowych w Młochowie, Kostowcu i Woli Krakowiańskiej, którego wartość nie przekracza równowartości 30 000 €. Postępowanie zostało przeprowadzone w trybie ofertowego zapytania o cenę. Wpłynęły dwie oferty. Ośrodek wybrał ofertę firmy Hotel Ajax Restauracja Ajax, z którą podpisał umowę na okres od 02.09.2015 do 27.06.2017 r.

Na terenie gminy Nadarzyn Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przy pomocy placówek oświatowych z terenu gminy oraz innych gmin na terenie, których były spożywane posiłki przez dzieci z gminy Nadarzyn. Ośrodek zawierał pisemne porozumienia z placówkami oświatowymi z terenu gminy Nadarzyn oraz placówkami znajdującymi się w innych gminach dotyczące współpracy w ramach realizacji dożywiania.

Zespół kontrolny dokonał analizy dokumentów księgowych potwierdzających dokonywanie płatności za realizację Programu w miesiącach: marzec oraz wrzesień 2015 r. oraz kwiecień 2016 r. Na tej podstawie stwierdzono, że ośrodek dokonywał płatności za posiłki po ich faktycznym spożyciu przez dzieci, którym przyznano decyzją świadczenia, co jest zgodne z art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (jednostka sektora finansów publicznych musi prowadzić rachunkowość w oparciu o dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, tj. dowody potwierdzające faktycznie spożyty posiłek). Podstawą do obciążenia były listy imienne dzieci z placówek, które spożywały posiłki oraz wystawione na ich podstawie dokumenty płatności (faktury, rachunki i noty księgowe), uprawnionych do dożywiania.

Podczas kontroli stwierdzono, że wystawione dokumenty zostały opisane zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości. Wszystkie dokumenty księgowe były poukładane chronologicznie, podpisane przez główną księgową i kierownika z zatwierdzeniem do wypłaty.

W dni wolne od nauki (wakacje, ferie, przerwy świąteczne) na terenie gminy program realizowany jest w formie zasiłków celowych m. in., dla rodzin, których dzieci w czasie roku szkolnego korzystały z posiłków w szkołach. Osoby dorosłe, otrzymują zasiłki celowe na zakup żywności.

Podczas kontroli sprawdzono 16 losowo wybranych akt rodzin otrzymujących w kontrolowanym okresie pomoc w ramach realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Pomoc w formie posiłków dla dzieci przyznawana była na wniosek rodziców bądź opiekunów prawnych. Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy odbywało się na podstawie wywiadów środowiskowych. Plan pomocy w wywiadach znajdujących się w aktach osobowych zatwierdzał kierownik ośrodka. Do skontrolowanych wywiadów środowiskowych zawsze dołączano komplet niezbędnych dokumentów wymienionych w art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W skontrolowanych drukach wywiadów prowadzona praca socjalna na ogół odnotowana była w sposób oddający podejmowane działania.

We wszystkich skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej przywołano upoważnienia osoby uprawnionej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W podstawie prawnej decyzji dot. przyznawania pomocy w formie zasiłków celowych i posiłków powoływano się na przyjęte w gminie rozwiązania prawne, tj. Uchwałę Nr XLIII/431/2014 Rady Gminy Nadarzyn z dnia 30 kwietnia 2014 r.

Stwierdzono również, że wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne zawierały elementy wskazane w art. 107 § 1 i § 3 k.p.a., w tym: prawidłowo oznaczony organ administracji publicznej wydający decyzję, rozstrzygnięcie, indywidualne uzasadnienie prawne i faktyczne, pouczenie, w którym zawarto zapis art. 109 ustawy o pomocy społecznej. Skontrolowane decyzje wydawano w terminach wskazanych w art. 35 k.p.a. W większości przypadków zostały one prawidłowo doręczone zgodnie z art. 39 i 46 § 1 k.p.a.

W okresie objętym kontrolą za nieprawidłowe uznano:

1. W 1 przeprowadzonym wywiadzie środowiskowym wpisano datę jego przeprowadzenia na dzień 10.11.2015 r., przy czym data zatwierdzenia planu pomocy w wywiadzie oraz data decyzji wydana na jego podstawie to 09.11.2015 r., co świadczy o nieprawidłowości w prowadzonym postępowaniu administracyjnym, naruszając przepis art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ponadto w przypadku 1 wywiadu środowiskowego

nie została odnotowana praca socjalna, co narusza przepisy art. 119 ust. 1 pkt 1 w związku art. 6 pkt 12 ww. ustawy.

2. 3 decyzje administracyjne zostały nieprawidłowo doręczone. Odbiór został potwierdzony podpisem brakowało natomiast daty odbioru decyzji, co narusza przepisy art. 39 i 46 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.
3. Ze środków finansowych przekazanych w ramach dotacji celowej na wsparcie realizacji zadania własnego charakterze obowiązkowym Ośrodek przyznawał posiłki dla dzieci bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Ten sposób wydatkowania środków finansowych przekazanych w ramach dotacji celowej jest niezgodny z zawartymi między Wojewodą Mazowieckim a Wójtem Gminy Nadarzyn w roku 2015 i roku 2016 roku umowami i aneksami w związku z przepisem art. 150 pkt. 1 z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. W roku 2015 r. wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem środki pochodzące z dotacji celowej to kwota 1085 zł. natomiast w okresie trzech kwartałów 2016 r., to kwota 239 zł.

W celu usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Zapewnić wpisywanie w drukach wywiadów prawidłowych dat ich przeprowadzenia, a tym samym zachowywanie chronologii prowadzonego postępowania administracyjnego w sposób zgodny z przepisem art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz odnotowywania pracą socjalną w sposób oddający obraz podejmowanych działań z uwzględnieniem ich dynamiki we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności klienta do funkcjonowania w społeczeństwie zgodnie z przepisem art. 119 ust. 1 pkt 1 w związku art. 6 pkt 12 ww. ustawy.
2. Zapewnić przy doręczaniu decyzji administracyjnych w sprawach o przyznanie świadczeń stosowanie przepisów art. 39 i 46 § 1 k.p.a. poprzez potwierdzanie odbioru własnoręcznym podpisem wraz z datą.
3. Ze środków finansowych przekazanych w ramach dotacji celowej na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznawać świadczenia w formie posiłku dla dzieci po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i wydaniu decyzji administracyjnej zgodnie z zawartymi umowami i aneksami z Wojewodą Mazowieckim. Posiłki dla dzieci bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej przyznawać dopiero po zawarciu odpowiedniego aneksu do umowy Nr WPS.I.946.1.183.2016 zawartej w dniu 8 marca 2016 roku.

4. Dokonać zwrotu środków finansowych przekazanych w ramach dotacji celowej na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2015 r., wydatkowanych niezgodnie z przeznaczeniem na rachunek bankowy Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego nr **36 1010 1010 0100 6722 3100 0000** w wysokości **1085,- zł.** (słownie: **jeden tysiąc osiemdziesiąt pięć złotych**).

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) **jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.**

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.**

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marcin Wodziński
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Pan Janusz Grzyb
Wójt Gminy Nadarzyn